

I. ÀMBIT SOCIODEMOGRÀFIC. INDICADOR DIARI DE PRESSIÓ HUMANA, DEPENDÈNCIA SEGONS EDAT I TAXA D'ESTRANGERIA.

1. Indicador Diari de Pressió Humana (IDPH).

Antecedents.

El debat sobre la població que realment ocupa l'espai insular i empra els seus recursos, infraestructures i equipaments ha requerit una bona sèrie d'anàlisis científic-tècnics. El fet turístic es tradueix, de manera especial, en una discrepància notable entre la demografia real i la que ens informen a partir de censos i padrons. No obstant, els principals problemes que hom s'ha trobat a l'hora de definir la pressió humana sobre les illes, la població de fet, han versat sobre qüestions de caire metodològic, i aquestes a la vegada han estat fortament condicionats per la disponibilitat de dades.

La primera aportació a l'estudi de la pressió humana de les Illes Balears fou la realitzada pel Servei d'Estudis de la Direcció General de Recursos Hídrics (abans Direcció General de Règim Hidràulic, Junta d'Aigües), dirigit per Alfredo Barón. El motiu pel qual es realitzà el càlcul de la pressió humana des de la DG de Recursos Hídrics no era cap altre que el de formular una planificació dels recursos hídrics de les illes, per la qual cosa calia contemplar les exigències hídriques pels usos urbano-turístics. Així doncs, la planificació havia de girar en torn a la població que de fet es trobà a les illes, i d'aquella manera preveure la gestió del recurs, així com la necessitat o no de noves infraestructures hidràuliques (Barón, 1999; Barón i Santiago, 2002)¹. L'estudi realitzat per a l'elaboració de les Directrius d'Ordenació del Territori (DOT) també va analitzar la qüestió de la pressió humana i estimà que el 1991 la població flotant mitjana a les Balears era de 288.584 persones (Taller de Idees, 1997)².

Sens dubte, l'equip que més ha treballat en l'estudi de la pressió humana ha estat el de l'Observatori Socioambiental de Menorca (OBSAM) que ha vingut realitzant el càlcul de la pressió humana diària a partir del 1996. Així mateix, cal dir que en el cas de Menorca tenim el seu precedent ja als anys 1970 quan el Foment del Turisme de Menorca inicià els càlculs del saldo diari de persones entrades i sortides per les dues principals portes de l'illa: ports i aeroport (Marí i Fullana, 2002)³. L'OBSAM calcula la pressió humana diària, i considera com a punt de partida la població empadronada l'1 de gener de 1996, xifra a la que se suma el saldo d'entrades i sortides de passatgers i el moviment natural de població.

Per altra banda, l'equip de l'àrea de recerca en indicadors de sostenibilitat del Centre d'Investigacions i Tecnologies Turístiques de les Illes Balears (CITTIB) va aprofundir metodològicament i analíticament en l'estudi de la pressió humana a les Balears. No obstant, els grans avanços aconseguits a Menorca no eren traslladables a les altres illes per importants mancances pel que feia a les fonts, per la qual cosa es procedí a realitzar els càlculs amb una metodologia diferent, tot contemplant les dades mensuals front a les diàries que feia servir l'OBSAM i on s'estimava com a punt de referència la població empadronada l'1 de gener de cada any (Blázquez et al., 2002)⁴.

---

¹ Barón, A. (Dir.) (1999) *Propuesta del Plan Hidrológico de las Islas Baleares. Memoria*. Direcció General de Règim Hidràulic, Junta d'Aigües de Balears, Conselleria de Medi Ambient, Ordenació del Territori i Litoral, Govern Balear, Palma de Mallorca; Barón, A. i Santiago, R. (1992) *Población flotante en las Islas Baleares para el año 2002. Hipótesis de consumo de agua para abastecimiento*. Direcció General de Recursos Hídrics, Conselleria de Medi Ambient, Govern de les Illes Balears, Palma de Mallorca.

² Taller de Idees (1997) *Directrius d'Ordenació Territorial. Anàlisi i Diagnòstic*. Conselleria de Medi Ambient, Ordenació del Territori i Litoral, Govern Balear, Palma de Mallorca.

³ Marí, S. i Fullana, A. (2002) "La població estacional a menorca 1977-2002. Avaluació de la variació estacional de la població de menorca a partir de dades d'entrades i sortides de persones per ports i Aeroport. Comparació amb dades de censos, padrons i d'allotjaments turístics" a *Documents de Treball de l'OBSAM* nº1/2002 (a www.obsam.cat/documents/documents/poblacio-estacional-Menorca-1977-2002.pdf, octubre 2009).

⁴ Blázquez, M.; Garau, J.M. i Murray, I. (2002) *El Tercer Boom*. Ed. Lleonard Muntaner, Palma de Mallorca.

Per la seva part, els membres del Centre de Recerca Econòmica (CRE) han treballat també sobre l'indicador diari de pressió humana pel conjunt de les Balears. El CRE ha elaborat una metodologia pròpia per al càlcul de l'Indicador Diari de Pressió Humana, tot partint del punt zero de referència a la població empadronada l'1 de gener de 1997 que es corregeix mitjançant l'estimació de la població no resident a les Balears i la població resident de Balears no present a les illes (Mateu i Riera, 2006)⁵.

Tant els investigadors de l'OBSAM (Marí i Gallofré, 2007)⁶ com els del CRE (Mateu i Riera, 2006) han detectat problemes amb la informació de base procedent d'AENA. Per una banda, els de l'OBSAM observen que "en un moment donat (que AENA no ha pogut determinar fins ara) es deixen de comptar els passatgers menors de dos anys que viatgen en algunes de les companyies aèries, però només a les entrades" (Marí i Gallofré 2007:3); per altra banda, els del CRE ens assenyalen que "l'estadística aeroportuària d'entrades de passatgers, a diferència de la de sortides, és una estimació realitzada per Aeroports Espanyols i Navegació Aèria (AENA) i, per tant, no constitueix un registre pròpiament dit" (Mateu i Riera 2006: 8). Així mateix, des del CRE han observat "una relació desequilibrada entre les arribades i les sortides de passatgers dels ports de les Illes Balears, especialment al port d'Eivissa" (Mateu i Riera 2006: 9). La constatació empírica de la diferència entre els passatgers entrats i sortits pels aeroports de les Illes Balears va fer que l'OBSAM i el CRE baratassin la metodologia, tot introduint factors de correcció.

Definició.

L'Indicador Diari de Pressió Humana és la suma de la població resident més la flotant.

Fonts.

Dades de passatgers embarcats i desembarcats en línia regular a través dels ports administrats per Autoritat Portuària (Port de Palma; Port d'Alcúdia; Port de Maó; Port d'Eivissa; Port de la Savina) procedeixen del servei estadístic d'Autoritat Portuària de les Balears (www.portsdebalears.com).

Dades de passatgers embarcats i desembarcats en els ports administrats per l'ens Ports de les Illes Balears (Conselleria de Medi, Govern de les Illes Balears) procedeixen del servei estadístic de Ports de les Illes Balears (www.portsib.es).

Dades de passatgers entrats i sortits a través dels aeroports de les Illes Balears procedeixen dels serveis estadístics de: Aeroport de Son Sant Joan; Aeroport de Maó; Aeroport d'Eivissa.

Dades de població empadronada procedeixen de l'INE (Institut Nacional d'Estadística) (www.ine.es/jaxi/menu.do?type=pcaxis&path=%2Ft20%2Fe245&file=inebase&L, octubre 2009).

Metodologia.

Període: 2005-2008.

Temporalitat: diària.

Escala geogràfica: insular i autonòmica.

El càlcul de l'IDPH es realitza anualment a partir de la població empadronada l'1 de gener més les entrades i sortides de passatgers a través dels ports i aeroports. Els càlculs de l'OBSAM o del CRE parteixen d'un any base a partir del qual se van sumant els moviments de passatgers, el creixement vegetatiu i es corregeix l'error detectat a les entrades i sortides de passatgers.

---

⁵ Mateu, J. i Riera, A. (2006) "Un indicador diari de pressió humana per a les Balears" a *Monogràfics CRE* n°9, Centre de Recerca Econòmica (UIB-Sa Nostra), Palma de Mallorca.

⁶ Marí, S. i Gallofré, A. (2007) "Nova metodologia per al càlcul de la Pressió Humana a Menorca 2003-2006" a *Document de Treball de l'OBSAM* 14/2007.

El present estudi parteix de la hipòtesi que la població empadronada l'1 de gener més entrades i sortides és la magnitud a partir de la qual s'ha d'estimar la pressió humana de l'any. Per això, s'inicia el càlcul de la sèrie cada any. Degut als problemes esmentats a la introducció sobre les dades de ports i aeroports, es calcula en primer lloc un IDPH no ajustat. Aquest IDPH (na) s'ajusta posteriorment mitjançant l'aplicació d'un factor de correcció (FC).

a) Indicador De Pressió Humana a dia 1 de gener de l'any "n". Es parteix de la hipòtesi que aquesta dada es considera certa per a cada any "n". A partir d'aquella es calcula l'IDPH (no ajustat) per la resta de dies de l'any.

$$IDPH_{0, n} = PR_n + (PET_{0, n} - PST_{0, n})$$

on:

$IDPH_{0, n}$: Indicador de Pressió Humana a dia 1 de gener de l'any n.

PR_n : Població Resident a dia 1 de gener a l'any n (any de partida de la sèrie). Aquesta coincideix amb la població empadronada.

$PET_{0, n}$: Passatgers Entrats Totals el dia 1 de gener de l'any "n".

$$PET_{0, n} = PEaena_{0, n} + PEapb_{0, n} + PEpib_{0, n}$$

$PEaena_{0, n}$: Passatgers Entrats a través dels aeroports el dia 1 de gener de l'any "n".

$PEapb_{0, n}$: Passatgers Entrats a través dels ports (Autoritat Portuària de Balears) en línia regular, el dia 1 de gener de l'any "n".

$PEpib_{0, n}$: Passatgers Entrats a través dels ports (Ports de les Illes Balears - CAIB) el dia 1 de gener de l'any "n".

$$PST_{0, n} = PSaena_{0, n} + PSapb_{0, n} + PSpib_{0, n}$$

$PST_{0, n}$: Passatgers Sortits Totals el dia 1 de gener de l'any "n".

$PSaena_{0, n}$: Passatgers Sorits a través dels aeroports el dia 1 de gener de l'any "n".

$PSapb_{0, n}$: Passatgers Sortits a través dels ports (Autoritat Portuària de Balears) en línia regular, el dia 1 de gener de l'any "n".

$PSpib_{0, n}$: Passatgers Sortits a través dels ports (Ports de les Illes Balears - CAIB) el dia 1 de gener de l'any "n".

b) Índex de Pressió Humana no ajustat per a la resta de dies de l'any "n" (a partir del 2 de gener fins el 31 de desembre de l'any "n").

$$IDPH(na)_{i, n} = IDPH_{0, n} + \sum_{i=1}^I (PET_{i, n} - PST_{i, n})$$

$IDPH(na)_{i=1, n}$: Índex de Pressió Humana no ajustat de l'any "n" (entre el 2 de gener i el 31 de desembre).

$PET_{i=1, n}$: Passatgers Entrats Totals el dia "i" de l'any "n" (els dies de l'any es compten entre 2 de gener i 31 de desembre).

$$PET_{i=1, n} = PEaena_{i=1, n} + PEapb_{i=1, n} + PEpib_{i=1, n}$$

$PET_{i=1, n}$: Passatgers Entrats Totals el dia "i" de l'any "n" (els dies de l'any es compten entre 2 de gener i 31 de desembre).

$PEaena_{i=1, n}$: Passatgers Entrats a través dels aeroports el dia "i" de l'any "n" (els dies de l'any es compten entre 2 de gener i 31 de desembre).

$PEapb_{i=1, n}$: Passatgers Entrats a través dels ports (Autoritat Portuària de Balears) en línia regular, el dia "i" de l'any "n" (els dies de l'any es compten entre 2 de gener i 31 de desembre).

$PE_{i=1, n}^{pib}$: Passatgers Entrats a través dels ports (Ports de les Illes Balears - CAIB) el dia "i" de l'any "n" (els dies de l'any es compten entre 2 de gener i 31 de desembre).

$$PST_{i=1, n} = PSa_{i=1, n} + PSa_{i=1, n}^b + PS_{i=1, n}^{pib}$$

$PST_{i=1, n}$: Passatgers Sortits Totals el dia "i" de l'any "n" (els dies de l'any es compten entre 2 de gener i 31 de desembre).

$PSa_{i=1, n}$: Passatgers Sortits a través dels aeroports el dia "i" de l'any "n" (els dies de l'any es compten entre 2 de gener i 31 de desembre).

$PSa_{i=1, n}^b$: Passatgers Sortits a través dels ports (Autoritat Portuària de Balears) en línia regular, el dia "i" de l'any "n" (els dies de l'any es compten entre 2 de gener i 31 de desembre).

$PS_{i=1, n}^{pib}$: Passatgers Sortits a través dels ports (Ports de les Illes Balears - CAIB) el dia "i" de l'any "n" (els dies de l'any es compten entre 2 de gener i 31 de desembre).

c) Una vegada s'ha calculat l'IDPH (na) (Índex de Pressió Humana no ajustat) es procedeix a calcular el **Factor de Correcció (FC)** per tal d'ajustar-lo. Aquest factor de correcció es calcula a partir de: la diferència entre l'IDPH de l'1 de gener de l'any "n+1" i la suma del saldo de passatgers (entrades menys sortides totals) de l'1 de gener de l'any "n+1", i l'IDPH (na) del 31 de desembre de l'any "n", és a dir l'IDPH (na) de l'1 de gener de l'any "n+1". Aquest factor vendrà a compensar, teòricament, per una banda el creixement vegetatiu i, per una altra, les mancances en els registres de passatgers. Un cop tenim el Factor de Correcció de l'any "n", aquest es distribueix proporcionalment entre el 2 de gener i el 31 de desembre de l'any "n", en funció del pes corresponent a l'IDPH (na) del dia "i".

$$FC_n = \frac{IDPH_{0, n+1} - IDPH(na)_{1 \text{ gener}, n+1}}{IDPH_{0, n+1}}$$

$$IDPH_{0, n+1} = PR_{n+1} + (PET_{0, n+1} - PST_{0, n+1})$$

$$IDPH(na)_{1 \text{ gener}, n+1} = IDPH(na)_{31 \text{ desembre}, n} + (PET_{1 \text{ gener}, n+1} - PST_{1 \text{ gener}, n+1})$$

Com s'ha dit anteriorment, el FC de l'any "n" s'ha de distribuir proporcionalment al llarg de l'any per la qual cosa, el Factor de Correcció diari seria igual a:

$$FC_{i, n} = \frac{FC_{i, n} \times IDPH(na)_{i, n}}{\sum_{i=2}^{364} IDPH(na)_{i, n}}$$

En els casos d'anys bixest cal tenir present que el sumatori anirà entre el dia 2 i 365 dies, com per exemple el 2008.

d) Finalment, una vegada s'ha obtingut el Factor de Correcció diari es pot procedir a calcular l'IDPH (A) (**Indicador Diari de Pressió Humana Ajustat**), que resulta de sumar el FC del dia "i" a l'IDPH (na) del mateix dia.

$$IDPH(A)_{i, n} = IDPH(na)_{i, n} + FC_{i, n}$$

e) En el cas d'**Eivissa i Formentera**, el registre de les arribades i sortides de passatgers entre les dues illes no es realitza diàriament. Les dades de passatgers es recullen periòdicament –més o manco cada dues setmanes–, però no sistemàticament. Així, ens podem trobar, per exemple, amb que les dades de passatgers corresponents a un mes han estat enregistrades al mes següent, especialment aquelles que corresponen als finals de mes.

Per a **estimar l'evolució diària de les arribades i sortides de passatgers a Formentera i les arribades i sortides de passatgers al Port d'Eivissa procedents de Formentera i cap a Formentera**, s'han hagut d'analitzar primerament les dades mensuals. En un principi, s'havia proposat que, en base a la coherència de les dades mensuals s'optaria entre dues possibilitats. La primera seria aquella que parteix de la consideració que les entrades i sortides de passatgers eren coherents, una coherència considerada en base a les entrades i sortides totals a Eivissa (sense passatgers de Formentera i cap a Formentera). La segona opció seria aquella que en els casos de dades incoherents s'opta per agrupar sèries temporals més amples (p.ex. trimestre) per tal de calcular els fluxos de passatgers diaris. Finalment, un cop analitzada la informació mensual de passatgers del Port de la Savina i del d'Eivissa amb Formentera, es procedeix –per aquesta manca de coherència de les dades mensuals– a distribuir els passatgers anuals entre la proporció dels passatgers entrats i sortits diaris al llarg de l'any a Eivissa sense contemplar les entrades i sortides a Formentera i des de Formentera.

Una altra estimació que s'ha dut a terme ha estat la corresponent als moviments de passatgers a través del Port de Sant Antoni de Portmany per l'any 2005. En aquest cas, tan sols es comptava amb les dades totals d'entrades i sortides pel 2005. Per això, s'ha procedit a distribuir els moviments de passatgers en base a la mitjana de la proporció dels moviments (entrades i sortides) diaris al mateix port, entre el 2006 i el 2008, dels quals sí que es comptava amb la informació.

f) Finalment, s'ha de dir que per a **calcular el factor de correcció del 2008** s'han hagut de realitzar una sèrie **d'estimacions**, per la qual cosa les dades d'aquest any són provisionals. En primer lloc, l'INE (Institut Nacional d'Estadística) ha publicat l'avanç de la població empadronada a les Illes Balears pel 2009 (1.094.972 persones), però aquesta informació tan sols està disponible, de moment, pel conjunt de l'arxipèlag i no per illes. En aquest sentit, s'ha calculat la taxa d'increment de la població empadronada entre el 2008 i el 2009 que fou de 2,06%. Aquesta taxa s'ha aplicat sobre la població empadronada a cada illa per tal d'obtenir l'estimació de la població empadronada per illes (taula 1).

Taula 1. Població empadronada a les Illes Balears, 2005-2009					
	Mallorca	Menorca	Eivissa	Formentera	I. Balears
2005	777.821	86.697	111.107	7.506	983.131
2006	790.763	88.434	113.908	7.957	1.001.062
2007	814.275	90.235	117.698	8.442	1.030.650
2008	846.210	92.434	125.053	9.147	1.072.844
2009 (P)	863.664 (e)	94.341 (e)	127.632 (e)	9.336 (e)	1.094.972 (P)

* (P) Provisional; (e) Estimació.

Per altra banda, encara no s'ha tengut accés a les dades de les entrades i sortides pels Ports de les Illes Balears (CAIB), ports d'Autoritat Portuària de Balears (APB) i pels aeroports (AENA) a dia 1 de gener de 2009. Per això s'ha estimat les entrades i sortides per aquest dia en base al que s'exposa a continuació.

En el cas d'AENA, comptam amb les entrades i sortides de passatgers pel mes de gener de 2009. A partir de les entrades i sortides realitzades a l'1 de gener dels anteriors anys (2005-2008) es pot calcular la mitjana de passatgers a través d'aquests aeroports en el dia primer de l'any respecte el nombre total de passatgers del mes de gener. Així doncs, podem estimar que les entrades a Palma foren d'uns 12,3 mil passatgers i les sortides de 12,7 mil; a Maó les entrades de 728 passatgers i les sortides de 1,3 mil; i a Eivissa unes entrades de 1.075 passatgers i unes sortides d'uns 998 passatgers.

Taula 2. Estimació de les entrades i sortides de passatgers a través dels aeroports de les Illes Balears a dia 1 de gener del 2009						
	Entrades	Sortides	Entrades a 1 de gener mitjana respecte total mes (%)	Sortides a 1 de gener mitjana respecte total mes (%)	Estimació entrades 1/01/2009	Estimació sortides 1/01/2009
Palma	368.075	362.744	3,35	3,52	12.330	12.754
Maó	28.183	43.996	2,58	2,99	728	1.316
Eivissa	43.760	27.309	2,46	3,65	1.075	998

Font: Elaboració pròpia a partir de www.aena.es (octubre 2009).

En quant a les entrades i sortides de passatgers a través dels ports gestionats per l'Autoritat Portuària de les Balears, comptam amb les dades globals (entrades més sortides) realitzades el gener del 2009. Per estimar les entrades i sortides realitzades a l'1 de gener de 2009 s'ha calculat la mitjana de les entrades i sortides realitzades en aquests ports entre el 2005 i el 2008 respecte del total. Finalment, cal dir que als ports competència de la CAIB (Sant Antoni de Portmany i el de Ciutadella) no hi ha moviments de passatgers enregistrats el primer dia de l'any.

Taula 3. Estimació de les entrades i sortides de passatgers a través dels ports de les Balears (APB) a dia 1 de gener del 2009					
	Ports de les Balears (APB)	Mitjana dels passatgers entrats a l'1 de gener (%)	Mitjana dels passatgers sortits a l'1 de gener (%)	Estimació de les entrades a 1 de gener 2009	Estimació de les sortides a 1 de gener de 2009
Palma	35.224	0,87	2,29	306	807
Alcúdia	2.764	0,00	0,00	0	0
Maó	3.623	0,00	0,00	0	0
Eivissa	42.792	0,33	0,52	141	222
La Savina	24.301	0,33	0,52	80	126

Font: Elaboració pròpia a partir de www.portsdebalears.com/26.php3 (octubre 2009).

Anàlisi i resultats.

Abans d'iniciar l'anàlisi dels resultats de l'IDPH exposarem les dades anuals d'arribades i sortides de passatgers a les diferents illes. Recordem que no s'han considerat els passatgers en creuer, pel fet que la major part d'aquests són creuers en trànsit i la seva estada no sol superar el dia. No obstant, en un futur seria important considerar el contingent dels passatgers dels creuers en trànsit.

En primer lloc, en el cas de Mallorca (taula 4), es pot veure com al llarg de tot el període les sortides de passatgers han superat en escreix el nombre d'entrades, amb la qual cosa si no es corregís aquest fet, resultaria que aparentment les illes s'estarien despoblant. Un fet que, com s'ha esmentat anteriorment ja fou apuntat per l'OBSAM i el CRE. En els anys 2005 i 2006 hi ha importants diferències entre les entrades i les sortides a l'aeroport i al Port de Palma, mentre que al Port d'Alcúdia, el 2005 el saldo era positiu amb 133 persones i el 2006 era negatiu amb -1.852 passatgers. Els anys 2007 i el 2008, mentre que el saldo de passatgers de l'aeroport seguia essent negatiu, els del Port de Palma era positiu i superior a les quinze mil persones; i al Port d'Alcúdia es tornava a mostrar un any positiu (2007) i un de negatiu (2008).

Taula 4. Passatgers entrats i sortits dels ports i aeroports de Mallorca, 2005-2008					
	Operació	2005	2006	2007	2008
Passatgers Aeroport (AENA)	Entrades	10.588.557	11.175.105	11.591.947	11.378.219
	Sortides	10.652.179	11.233.322	11.636.932	11.429.451
	Saldo	-63.622	-58.217	-44.985	-51.232
Autoritat Portuària de les Balears (Palma)	Entrades	591.593	651.155	532.178	438.040
	Sortides	614.673	661.635	517.156	420.027
	Saldo	-23.080	-10.480	15.022	18.013
Autoritat Portuària de les Balears (Alcúdia)	Entrades	113.798	116.270	80.924	73.053
	Sortides	113.665	118.122	79.769	73.937
	Saldo	133	-1.852	1.155	-884
Total	Saldo	-86.569	-70.549	-28.808	-34.103

En segon lloc, a Menorca (taula 5) s'observa que els anys 2005 i 2008 amb un saldo total positiu de 215 i 299 passatgers respectivament. En aquests dos anys, el saldo de passatgers a l'aeroport era negatiu, amb 32.532 i -521 passatgers. En canvi, els saldos a través dels ports són prou diferents ja que mentre el de Maó presenta el 2005 un saldo positiu de 2.726 passatgers, aquest el 2008 era negatiu amb -3.402 passatgers. I, en el cas del Port de Ciutadella, mentre que al 2005 havien sortit 159 persones més de les que havien entrat, el 2008 els passatgers entrats superaren en 4.222 als sortits, tot essent el saldo positiu més alt d'aquest port. D'altra banda, es mostra el 2006 amb un saldo total positiu de 7.649 passatgers que respon fonamentalment al fet que els passatgers entrats per l'aeroport superaren en 4.141 als sortits i els entrats a través del Port de Maó superaren en 3.186 als sortits. I s'observa també que el 2007 presenta el saldo negatiu més elevat i la xifra més discordant, ja que les sortides a través de l'aeroport superen en 31.888 passatgers a les entrades, la qual cosa tendria un gran efecte sobre els càlculs de l'IDPH.

Taula 5. Passatgers entrats i sortits dels ports i aeroports de Menorca, 2005-2008					
	Operació	2005	2006	2007	2008
Passatgers aeroport	Entrades	1.292.179	1.345.100	1.547.364	1.299.751
	Sortides	1.294.531	1.340.959	1.579.252	1.300.272
	Saldo	-2.352	4.141	-31.888	-521
Autoritat Portuària de les Balears (Maó)	Entrades	175.624	194.816	87.745	89.090
	Sortides	172.898	191.630	86.063	92.492
	Saldo	2.726	3.186	1.682	-3.402
Ports de les Illes Balears (Ciutadella)	Entrades	111.859	98.390	103.502	92.056
	Sortides	112.018	98.068	104.223	87.834
	Saldo	-159	322	-721	4.222
Total	Saldo	215	7.649	-30.927	299

En tercer lloc, en el cas d'Eivissa (taula 6), hom pot apreciar com en els anys 2005 i 2006 el saldo de passatgers resulta positiu, en torn a 53.843 i 23.386 passatgers respectivament. Aquest guix de persones se suposa que s'haurien d'haver afegit a l'estoc demogràfic de l'illa i, tot tenint en compte que aquests saldos representen el 48,46% i el 20,53% de la població empadronada en els dos anys, resultaria que tan sols amb la suma del saldo de passatgers a la població empadronada, el contingent demogràfic de l'illa s'hauria d'haver incrementat fins a unes 164.950 persones el 2005 i fins a 137.294 persones el 2006. Aquests enormes saldos positius es localitzen: als registres del moviments de passatgers en línia regular al Port d'Eivissa (sense els moviments amb Formentera) on es veu que les entrades de passatgers superaven el 2005 en 68.235 passatgers a les sortides i el 2006 en 43.985. Des del CRE ja es va apuntar que hi havia "una relació desequilibrada entre les arribades i les sortides de passatgers pels ports de les Balears, especialment al port d'Eivissa" (Mateu i Riera 2006: 9).

Taula 6. Passatgers entrats i sortits dels ports i aeroports d'Eivissa, 2005-2008					
	Operació	2005	2006	2007	2008
Passatgers aeroport	Entrades	2.076.713	2.234.852	2.378.194	2.316.695
	Sortides	2.093.694	2.249.572	2.394.104	2.329.367
	Saldo	-16.981	-14.720	-15.910	-12.672
Autoritat Portuària de les Balears (Port d'Eivissa) – moviments sense Formentera–	Entrades	386.996	409.067	405.955	318.766
	Sortides	318.761	365.082	415.914	318.608
	Saldo	68.235	43.985	-9.958	158
Autoritat Portuària de les Balears (Port d'Eivissa) –moviments amb Formentera–	Entrades	573.103	611.597	590.036	568.479
	Sortides	567.615	614.884	599.370	567.687
	Saldo	5.488	-3.287	-9.334	792
Ports de les Illes Balears (Port de Sant Antoni de Portmany)	Entrades	56.804	43.842	73.129	71.739
	Sortides	59.703	46.434	81.219	70.172
	Saldo	-2.899	-2.592	-8.090	1.567
Total	Saldo	53.843	23.386	-43.292	-10.155

En quart lloc, es pot observar com els moviments de passatgers entre el Port d'Eivissa (taula 7 i 8) i els moviments de passatgers al Port de la Savina (taula 10 i 11) enregistrats mensualment, presenten una relació desequilibrada en alguns mesos. Aquest fet ha motivat, tal com s'ha exposat, que metodològicament, s'hagi procedit a distribuir el total de moviments de manera proporcional a les entrades i sortides diàries de passatgers a l'illa d'Eivissa, a partir de les dades dels moviments aeroportuaris, del Port de Sant Antoni i del Port d'Eivissa sense els moviments amb Formentera. A Formentera es pot veure (taula 9) com el saldo entre els passatgers entrats i sortits presenta certs aspectes a destacar, especialment el 2005 quan el saldo resultava negatiu en unes 7.897 persones, és a dir, una xifra superior a la població empadronada a l'illa (7.506 persones), amb la qual cosa resultaria que teòricament l'illa s'hauria buidat.

Taula 7. Arribades de passatgers al Port d'Eivissa procedents de Formentera, 2005-2008				
	2005	2006	2007	2008
Gener	39.115	12.058	13.449	14.767
Febrer	6.427	16.232	16.988	20.107
Març	1.169	21.595	47.070	26.492

Abril	24.365	34.064	6.585	29.133
Maig	83.939	79.181	44.824	46.010
Juny	78.244	77.712	78.923	77.119
Juliol	84.963	99.098	102.512	95.438
Agost	114.872	123.818	122.480	122.426
Setembre	72.218	79.696	86.722	72.506
Octubre	36.527	35.667	35.874	31.997
Novembre	17.543	17.833	18.414	17.609
Desembre	13.721	14.643	15.906	15.387
Total	573.103	611.597	589.747	568.991

Taula 8. Sortides de passatgers des del Port d'Eivissa cap a Formentera, 2005-2008				
	2005	2006	2007	2008
Gener	39.906	12.519	14.270	15.420
Febrer	6.346	16.173	17.160	20.351
Març	1.390	22.062	22.242	26.758
Abril	25.248	35.738	34.943	31.203
Maig	89.023	83.227	57.775	52.161
Juny	79.519	83.908	87.670	82.259
Juliol	86.863	102.429	104.095	97.719
Agost	113.204	123.486	121.432	118.995
Setembre	69.188	74.549	77.559	64.592
Octubre	29.506	30.593	28.863	26.730
Novembre	13.817	16.707	17.663	17.308
Desembre	13.605	13.493	15.243	14.472
Total	567.615	614.884	598.915	567.968

Taula 9. Passatgers entrats i sortits del Port de la Savina (Formentera), 2005-2008				
	2005	2006	2007	2008
Entrades	581.557	653.511	652.547	675.524
Sortides	589.454	652.713	648.828	676.000
Saldo	-7.897	798	3.719	-476

Taula 10. Arribades de passatgers al Port de la Savina (Formentera), 2005-2008				
	2005	2006	2007	2008
Gener	40.069	12.519	14.270	15.420
Febrer	6.352	16.173	17.160	20.351
Març	1.452	22.062	22.242	26.758
Abril	25.339	53.490	35.052	31.203
Maig	89.091	86.478	100.040	153.323
Juny	81.069	91.495	89.678	84.863
Juliol	89.529	106.393	111.587	100.065
Agost	117.022	128.371	122.847	120.439
Setembre	70.198	75.737	77.902	64.592
Octubre	34.014	30.593	28.863	26.730
Novembre	13.817	16.707	17.663	17.308
Desembre	13.605	13.493	15.243	14.472
Total	581.557	653.511	652.547	675.524

Taula 11. Sortides de passatgers del Port de la Savina (Formentera), 2005-2008				
	2005	2006	2007	2008
Gener	39.138	12.058	13.449	14.767
Febrer	6.427	16.232	16.988	20.107
Març	1.220	21.595	47.070	26.492
Abril	24.395	51.918	6.689	29.133
Maig	83.965	82.432	92.869	147.171
Juny	79.187	85.313	80.735	79.585
Juliol	87.294	103.237	109.942	97.395
Agost	118.939	130.019	123.819	123.851
Setembre	73.555	81.766	87.073	72.506

Octubre	42.171	35.667	35.874	31.997
Novembre	19.442	17.833	18.414	17.609
Desembre	13.721	14.643	15.906	15.387
Total	589.454	652.713	648.828	676.000

A l'hora de calcular l'IDPH, d'acord amb la metodologia exposada, s'ha d'estimar, en primer lloc, el que hem definit com IDPH (na) (Indicador de Pressió Humana no ajustat) del qual s'obté el factor de correcció per tal de corregir les sèries anuals de cada illa. A la taula 13 es presenten els diferents factors de correcció per tal d'ajustar l'IDPH a cada illa entre el 2003 i el 2008. S'ha de tenir en compte que el factor de correcció del 2008 és provisional, atès que encara no es compta amb les dades definitives del padró per illes ni els moviments diaris de passatgers i aquests resulten de l'estimació abans explicada.

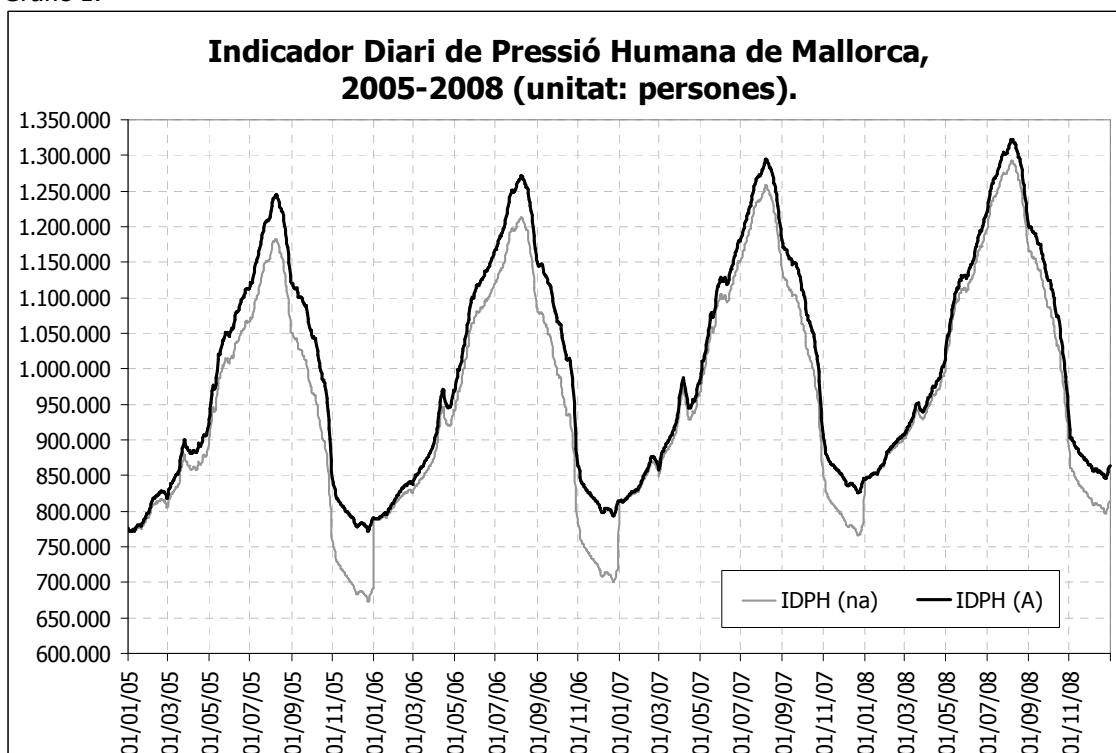
En el cas de Mallorca, degut al fet que el saldo de passatgers és sempre negatiu, el FC és positiu i gira en torn a les 99.511 persones de 2005 i 49.588 de 2008. Posteriorment, aquestes són distribuïdes proporcionalment en base al IDPH (na) de cada dia de l'any. A Menorca, el factor de correcció és positiu en tots els anys, excepte el 2006 en que és negatiu amb -6.094 persones. El 2007 a Menorca el factor de correcció és molt important ja que és més de onze vegades superior al del 2008. Al cas d'Eivissa, pel fet que el saldo de passatgers era positiu els anys 2005 i 2006, es troba un factor de correcció negatiu; mentre que el 2007 i el 2008 aquest fou positiu. A Formentera, cal destacar el fet que al 2005, el saldo de passatgers era negatiu i superior a la població empadronada, per la qual cosa el factor de correcció era fins i tot superior a la població empadronada a l'illa, també es pot destacar el 2007 quan el factor de correcció fou de -3.014 persones.

Taula 12. FC (Factor de Correcció) de l'IDPH (Indicador Diari de Pressió Humana), 2003-2008 (unitat: persones)				
	Mallorca	Menorca	Eivissa	Formentera
2005	99.511	1.372	-50.881	8.348
2006	94.061	-6.094	-19.596	-313
2007	60.743	33.126	49.694	-3.014
2008 (P)	49.588	1.475	11.403	665

* (P) Provisional.

Al gràfic 1 es pot observar l'evolució de l'IDPH ajustat (A) i sense ajustar (na) per Mallorca entre el 2005 i el 2008. Tal com es pot veure a l'IDPH (na), els salts demogràfics entre el 31 de desembre del 2005 i l'1 de gener del 2006 i el del 31 de desembre de 2006 i l'1 de gener de 2007 són els més importants. Per aquest motiu, el factor de correcció per aquests anys ha estat superior. Al gràfic es pot veure clarament les puntes estivals de major pressió humana, tot coincidint amb plena temporada turística, així com els repunts de primavera que coincideixen amb Setmana Santa. Es pot veure com al llarg del període, l'IDPH (A) mitjà ha augmentat un 8,33%, tot passant de 959.145 persones el 2005 a 1.012.102 el 2008. Així doncs, l'estimació de la població flotant mitjana al llarg de l'any hauria passat de 181.324 persones el 2005 a 192.813 persones el 2008, amb un augment del 6,34%. Si es mira el moment de màxima pressió demogràfica a l'illa, s'observa que aquesta fou a principis del mes d'agost de cada any. L'IDPH (A) màxim ha passat de 1,24 milions de persones el 2005 a 1,32 milions de persones el 2008, un increment del 6,26%. El 2005, l'IDPH (A) màxim era equivalent a 1,6 vegades la població empadronada i el 2008 1,56 vegades.

Gràfic 1.

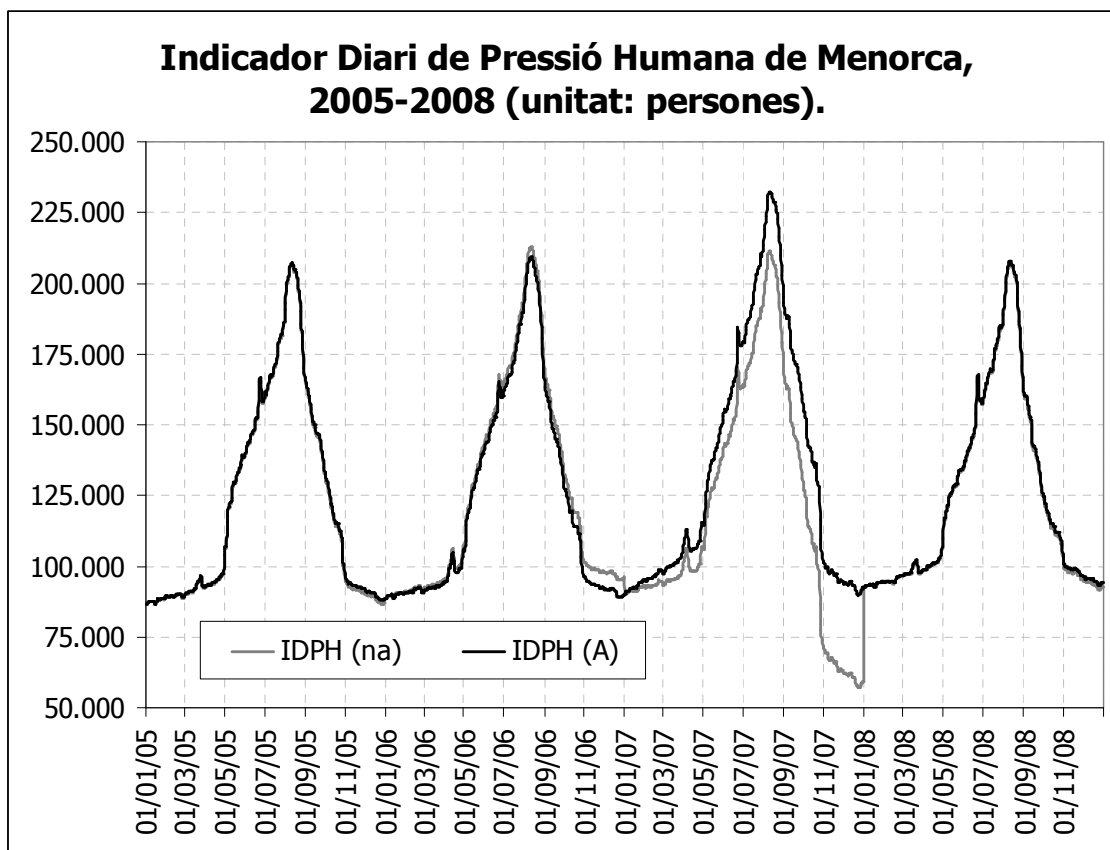
Taula 13. IDPH (A) (Indicador Diari de Pressió Humana Ajustat) a Mallorca, 2005-2008*				
	2005	2006	2007	2008
IDPH (A) Mitjà	959.145	986.382	1.012.102	1.039.023
Estimació població flotant mitjana**	181.324	195.619	197.827	192.813
IDPH (A) Màxim	1.244.709	1.271.999	1.294.853	1.322.587
Data màxim	09/08/2005	09/08/2006	07/08/2007	07/08/2008
IDPH (A) Max/Pob. Padró	1,60	1,61	1,59	1,56

* Elaboració pròpia a partir de la taula 1 de l'annex.

** Estimació de la població flotant mitjana = IDPH (A) – Població Empadronada.

A Menorca l'IDPH (A) ha crescut en torn a un 1,54% entre el 2005 i el 2008, tot passant de 122.127 persones a 124.013 persones (taula 14). La població flotant mitjana estimada se situaria, doncs, entre les 35.430 persones de 2005 i les 31.579 persones de 2008. És a dir, s'hauria produït una disminució d'aquesta al voltant del 10,87%. En quant als màxims, cal advertir, tal com es pot apreciar al gràfic 2, que l'any 2007 es produeix un màxim que romp la tendència dels altres anys. Aquest màxim s'ha d'entendre com a resultat de la distribució diària del factor de correcció que en el 2007 que és el més elevat del període analitzat. En qualsevol cas, cal tenir present que l'any 2007 hauria de ser analitzat en deteniment, i en particular les fonts d'informació primària per tal d'esbrinar el motiu d'aquesta anomalia. L'IDPH (A) màxim ha passat de 207.496 persones el 2005 a unes 207.765 persones el 2008. Així doncs, mentre que el 2005 l'IDPH (A) màxim era 2,39 vegades superior a la població empadronada, el 2008 aquest era 2,24 vegades.

Gràfic 2.

Taula 14. IDPH (A) (Indicador Diari de Pressió Humana Ajustat) a Menorca, 2005-2008*

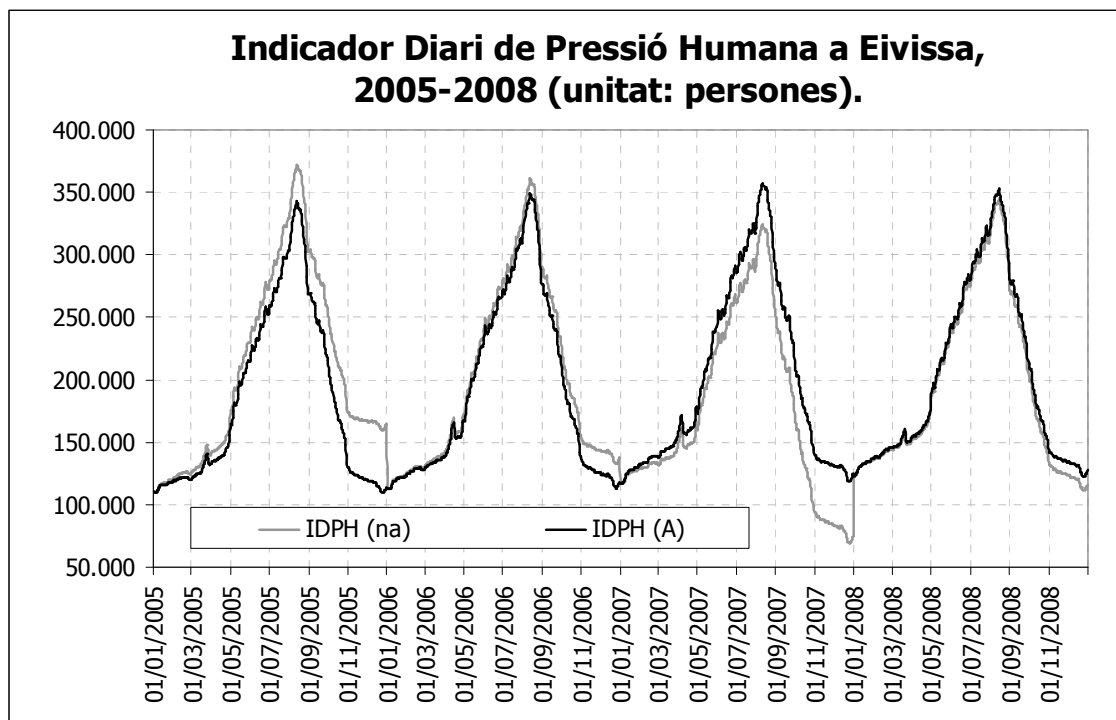
	2005	2006	2007	2008
IDPH (A) Mitjà	122.127	122.814	135.125	124.013
Estimació població flotant mitjana**	35.430	34.380	44.890	31.579
IDPH (A) Màxim	207.496	209.333	232.471	207.765
Data màxim	13/08/2005	12/08/2006	11/08/2007	11/08/2008
IDPH (A) Max/Pob. Padró	2,39	2,37	2,58	2,25

* Elaboració pròpia a partir de la taula 2 de l'annex.

** Estimació de la població flotant mitjana = IDPH (A) – Població Empadronada.

A l'illa d'Eivissa l'IDPH (A) mitjà s'ha incrementat un 9,12%, tot passant de 183.128 persones el 2005 a 199.287 el 2008 (taula 15). Com a resultat d'això, l'estimació de la població flotant mitjana seria de 72.021 persones el 2005 i de 74.774 persones el 2008, experimentant un augment del 3,82%. En quant a l'IDPH (A) màxim, aquest s'ha produït cap a mitjans del mes d'agost i ha passat de 343.002 persones el 2005 (3,08 vegades la població empadronada) a 352.729 persones el 2008 (2,82 vegades la població empadronada). Al gràfic 3 hom pot observar les discrepàncies entre l'IDPH (na) i l'IDPH (A), especialment dels anys 2005 i 2007.

Gràfic 3.

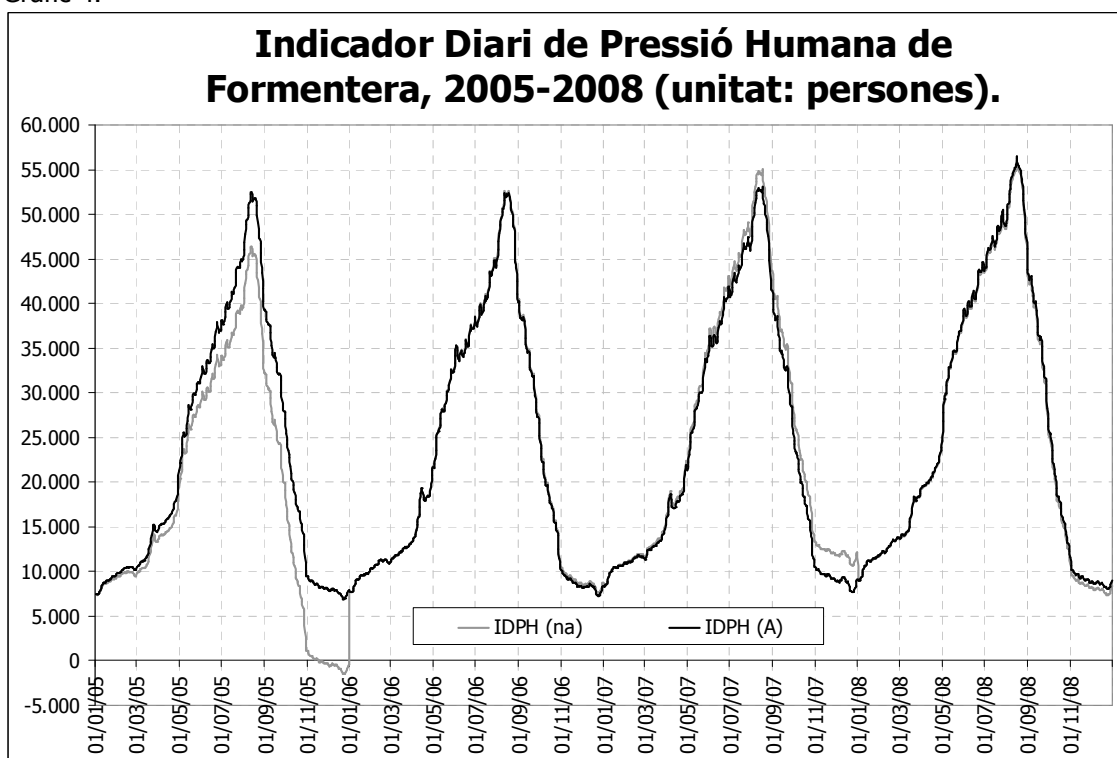
Taula 15. IDPH (A) (Indicador Diari de Pressió Humana Ajustat) a Eivissa, 2005-2008*				
	2005	2006	2007	2008
IDPH (A) Mitjà	183.128	189.714	198.711	199.827
Estimació població flotant mitjana**	72.021	75.806	81.013	74.774
IDPH (A) Màxim	343.002	349.472	357.158	352.729
Data màxim	13/08/2005	12/08/2006	11/08/2007	15/08/2008
IDPH (A) Max/Pob. Padró	3,09	3,07	3,03	2,82

* Elaboració pròpia a partir de la taula 3 de l'annex.

** Estimació de la població flotant mitjana = IDPH (A) – Població Empadronada.

A Formentera, l'IDPH (A) mitjà del 2005 era de 22.390 persones, amb la qual cosa tenim que la població flotant mitjana estimada s'eleva a unes 14.884 persones, quasi duplicant la població empadronada. El 2008 l'IDPH (A) mitjà s'havia incrementat un 15,27% respecte del 2005 i se situà en torn a 25.811 persones, el que suposa una població flotant mitjana estimada de 16.664 persones. Pel que fa als màxims anuals, aquests es produeixen el mes d'agost i entre el 2005 i el 2008 s'han incrementat en un 7,72%, tot passant de 52.424 persones al 13 d'agost de 2005 a unes 56.469 persones al 15 d'agost de 2008. En aquests dies, la IDPH (A) seria equivalent a 6,98 vegades la població empadronada al 2005 i 6,17 vegades al 2008.

Gràfic 4.

Taula 16. IDPH (A) (Indicador Diari de Pressió Humana Ajustat) a Formentera, 2005-2008*

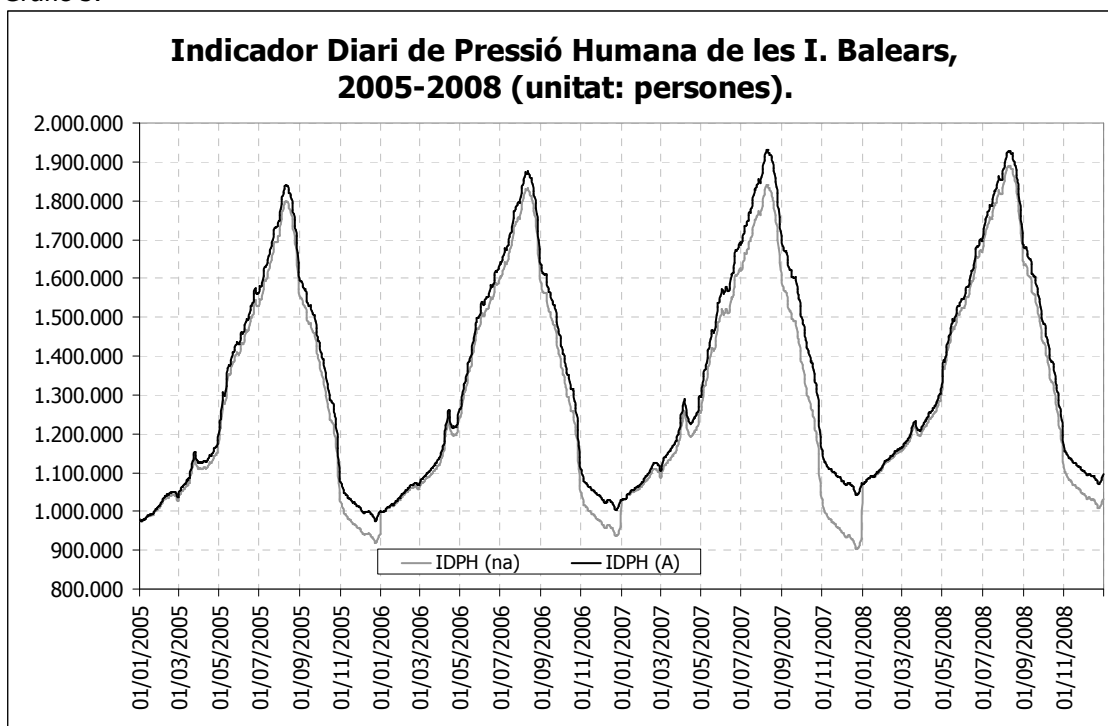
	2005	2006	2007	2008
IDPH (A) Mitjà	22.390	22.683	23.640	25.811
Estimació població flotant mitjana**	14.884	14.726	15.198	16.664
IDPH (A) Màxim	52.424	52.398	53.047	56.469
Data màxim	13/08/2005	12/08/2006	17/08/2007	15/08/2008
IDPH (A) Max/Pob. Padró	6,98	6,59	6,28	6,17

* Elaboració pròpia a partir de la taula 4 de l'annex.

** Estimació de la població flotant mitjana = IDPH (A) – Població Empadronada.

Finalment, l'IDPH (A) mitjà de les Balears ha experimentat un increment del 7,92% entre el 2005 i el 2008. Així, s'observa que el 2005 l'IDPH (A) mitjà era de 1,28 milions de persones, mentre que el 2008 assolía 1,38 milions. Com a resultat d'això, la població flotant mitjana estimada passa de 303.659 persones el 2005 a 315.829 persones el 2008. L'IDPH (A) màxim s'ha produït durant les primeres dues setmanes del mes d'agost, essent de 1.839.061 persones el 10 d'agost de 2005 (1,87 vegades la població empadronada a les Illes Balears) i de 1.928.822 persones el 2008 (1,8 vegades la població empadronada a les Illes Balears). L'IDPH (A) màxim s'ha incrementat al llarg del període un 2,84%.

Gràfic 5.

Taula 17. IDPH (A) (Indicador Diari de Pressió Humana Ajustat) a les Illes Balears, 2005-2008*				
	2005	2006	2007	2008
IDPH (A) Mitjà	1.286.790	1.321.592	1.369.578	1.388.673
Estimació població flotant mitjana**	303.659	320.530	338.928	315.829
IDPH (A) Màxim	1.839.061	1.876.322	1.931.098	1.928.822
Data màxim	10/08/2005	12/08/2006	11/08/2007	11/08/2008
IDPH (A) Max/Pob. Padró	1,87	1,87	1,87	1,80

* Elaboració pròpia a partir de la taula 5 de l'annex.

** Estimació de la població flotant mitjana = IDPH (A) – Població Empadronada.

2. Taxa de Dependència Segons Edat.

Definició.

La taxa de dependència segons l'edat d'una població és la proporció existent entre el grup d'inactius en raó de la seva edat (menors de 14 i majors de 65 anys) i els teòricament actius (població del tram d'edats entre 15 i 64 anys). S'empra per avaluar l'impacte social i econòmic de les distintes estructures d'edat de la població; per tant, serveix per conèixer la càrrega econòmica i social que ha de suportar teòricament cada actiu. És un indicador sociodemogràfic amplament utilitzat per Nacions Unides.

Fonts.

INE. Revisió del padró anys 2003, 2004, 2005, 2005, 2006, 2007, 2008. Padró municipal: explotació estadística i Nomenclàtor (www.ine.es/jaxi/menu.do?type=pcaxis&path=%2Ft20%2Fe245&file=inebase&L, octubre 2009).

Metodologia.

$$TD = \frac{(\text{Població fins 14 anys} + \text{Població de més de 65 anys})}{(\text{Població entre 15 i 64 anys})} \times 100$$

TD: Taxa Dependència Segons Edat.

Anàlisi i resultats.

Com la major part dels estats desenvolupats, les Balears presenten unes taxes de dependència altes, en torn al 40% (taula 18). Hom pot generalitzar en afirmar que a les Illes les taxes de natalitat són baixes i s'ha provocat un envelliment progressiu de la població, que ha estat especialment evident en les dues darreres dècades. Aquest fet implica que de cada pic augmenta més la quantitat de persones de més de 65 anys, persones no ocupades, sense que creixi en la mateixa proporció el nombre de cotitzants o actius.

En comparació amb Mallorca i Menorca, les Pitiüses són les illes que presenten valors més baixos d'aquesta taxa (taules 21a i 21b). La relació entre el nombre de persones no ocupades amb el nombre de persones ocupades a les Pitiüses ha passat del 35,32% el 2003 al 33,41% l'any 2008 ja que, tot i que de la població inactiva ha experimentat un creixement continuat, el xoc immigratori ha generat una important reducció de la tendència a l'envelliment poblacional, donada l'acumulació dels immigrants en edats relativament joves (de 20 a 40 anys).

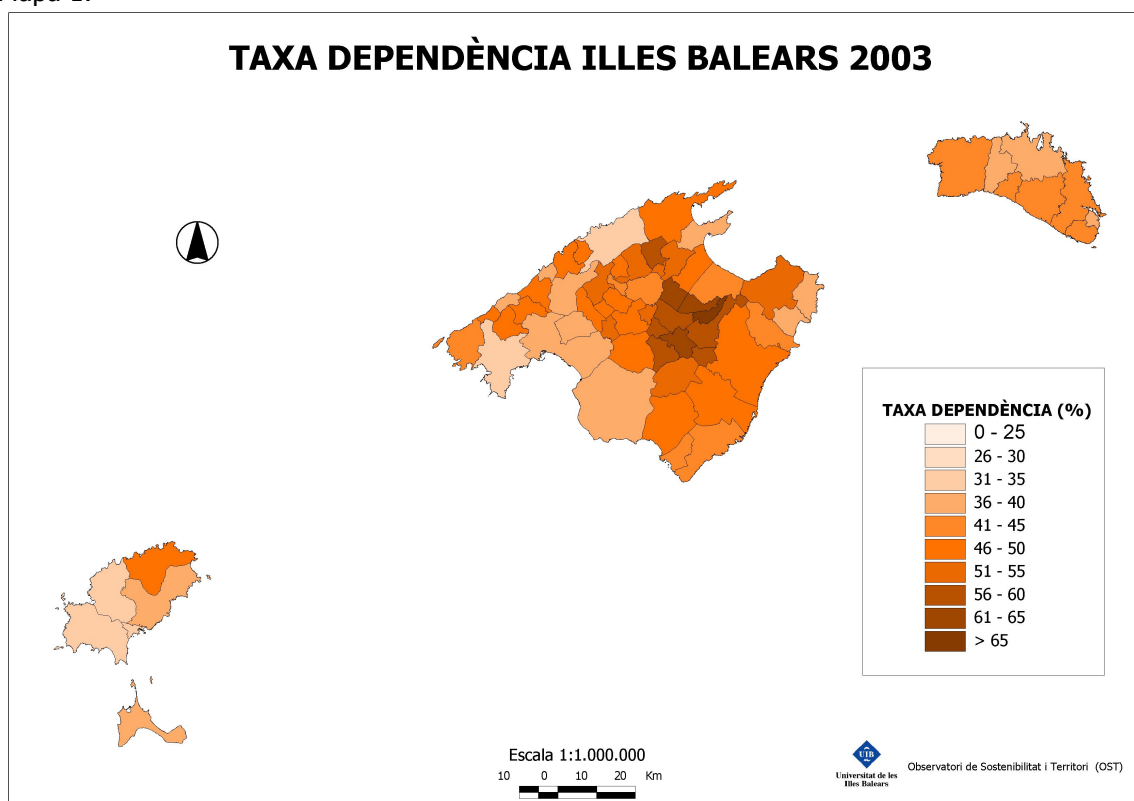
Les taules 19a i 19b demostren allò ocorregut a Menorca en el període 2003-2008, caracteritzat pel lent i progressiu increment de la taxa de dependència a partir de l'any 2005. Els valors oscil·len al voltant del 41%, tot essent Maó el municipi que registra taxes més elevades, per sobre de la mitjana de l'illa, on la població no ocupada representa el 42,79%.

A Mallorca (taules 20a i 20b) el valor mitjà anual de la taxa per el període 2003-2008 és com a Menorca del 41%, tot i haver experimentat un descens moderat de la taxa, que passà del 41,95 l'any 2003 -després d'haver pujat una mica-, fins el 41,5 l'any 2006, al 40,92% el 2008. Es pot observar com els municipis del centre de l'illa, amb un gran contingent de poblacions més envellides o baix nombre d'habitants, la taxa de dependència ha augmentat. Així pobles del pla de Mallorca com Ariany, Maria, Llubí, Petra, Sant Joan i Vilafranca encapçalen el rànquing de municipis de Mallorca amb taxes més altes de dependència econòmica l'any 2008, superiors al

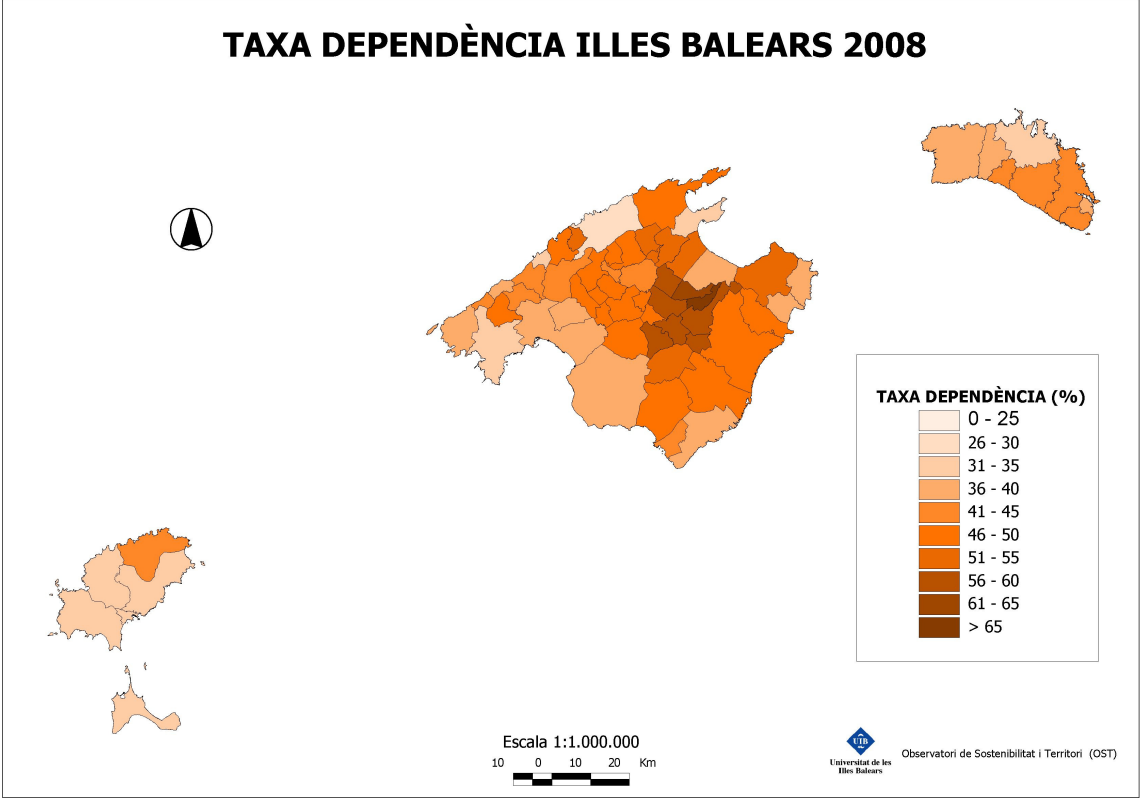
50% en tots els casos, mentre que els municipis turístics com Alcúdia, Calvià, Capdepera i Son Servera, regeixen taxes no superiors al 37%. A Palma la taxa ha baixat progressivament en el decurs d'aquests anys i en acabar l'any 2008 se situava en el 38,53%, lleugerament part d'avall de la mitjana de Mallorca.

Taula 18. Taxa de dependència segons edat a les Illes Balears, 2003-2008 (unitat: percentatge)						
	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Mallorca	41,95	41,82	41,32	41,50	41,18	40,92
Menorca	41,58	40,70	40,64	40,83	40,86	40,96
Eivissa	35,15	34,35	33,67	34,05	33,41	33,38
Formentera	37,71	36,53	35,78	36,04	34,68	33,81
I. Balears	41,10	40,81	40,31	40,51	40,17	39,94

Mapa 1.

Mapa 2.

Taula 19a. Taxa de dependència segons edat a Mallorca, 2003-2005									
	2003			2004			2005		
	0-14 anys	Més de 65 anys	Taxa de dependència	0-14 anys	Més de 65 anys	Taxa de dependència	0-14 anys	Més de 65 anys	Taxa de dependència
Alaró	704	872	53,17	732	864	53,01	743	849	51,11
Alcúdia	2.448	1.474	36,42	2.544	1.388	35,34	2.705	1.477	35,70
Algaida	484	831	49,03	532	829	48,82	556	829	48,21
Andratx	1.393	1.674	45,28	1.450	1.438	44,32	1.476	1.491	42,76
Ariany	77	256	74,00	82	247	74,43	69	246	72,41
Artà	1.022	1.250	52,76	1.016	1.231	52,54	1.047	1.245	52,61
Banyalbufar	35	120	36,13	38	113	36,04	47	114	39,56
Binissalem	974	971	49,50	1.009	976	48,82	1.060	967	47,15
Búger	89	254	53,51	87	255	52,53	101	258	54,64
Bunyola	780	691	39,06	810	713	40,42	867	735	41,36
Calvià	7.253	3.706	34,22	7.198	3.662	34,20	7.197	3.932	34,38
Campanet	366	553	60,54	347	544	58,27	364	554	57,48
Campos	925	1.575	48,78	980	1.581	47,99	1.044	1.568	47,40
Capdepera	1.364	1.195	36,55	1.286	1.159	35,68	1.515	1.275	37,42
Consell	385	431	46,10	426	438	46,38	479	450	47,69
Costitx	134	201	52,51	125	208	51,00	128	210	50,75
Deià	99	118	40,79	89	102	38,35	88	105	37,48
Escorca	14	60	31,76	9	54	27,16	8	50	24,68
Esporles	728	678	48,22	734	687	48,30	763	668	47,29
Estellencs	36	91	48,66	36	91	51,42	35	88	46,77
Felanitx	2.454	3.032	50,00	2.420	2.920	49,38	2.469	2.943	48,52
Fornalutx	97	131	50,67	96	125	48,25	100	126	47,88
Inca	4.334	3.465	44,41	4.375	3.459	43,36	4.425	3.517	42,79
Lloret de Vistalegre	149	239	57,91	156	231	53,75	161	241	54,92
Lloseta	781	788	44,20	809	777	44,13	831	771	43,38
Llubí	258	491	62,11	261	493	62,16	273	493	60,60
Llucmajor	4.315	3.520	39,32	4.448	3.547	38,82	4.614	3.652	38,22
Manacor	5.383	5.568	46,83	5.918	5.671	48,44	5.969	5.623	47,67
Mancor de la Vall	107	212	49,53	108	204	49,13	117	205	48,94
Maria de la Salut	258	510	62,85	259	525	62,27	292	534	63,93
Marratxí	4.566	2.305	36,30	4.823	2.414	36,35	5.067	2.472	36,42
Montuïri	325	615	59,46	324	611	59,37	342	616	58,56
Muro	869	1.336	50,49	863	1.326	50,93	862	1.317	49,18

Palma	54.151	50.631	39,92	54.546	50.564	39,83	54.974	50.891	39,22
Petra	371	633	59,30	369	616	59,41	392	608	58,58
Pollença	2.423	2.708	49,17	2.431	2.644	48,62	2.455	2.717	47,82
Porreres	526	1.101	55,32	528	1.088	55,67	536	1.078	54,11
Puigpunyent	228	266	50,25	222	256	49,38	248	257	50,10
sa Pobla	1.635	2.264	51,66	1.703	2.226	52,30	1.799	2.229	52,05
Sant Joan	204	487	62,14	213	480	61,44	225	468	60,05
Sant Llorenç des Cardassar	1.020	1.205	44,31	1.055	1.231	45,77	1.057	1.280	45,28
Santa Eugènia	226	248	53,62	235	251	54,12	233	250	51,55
Santa Margalida	1.388	1.279	41,63	1.435	1.280	41,44	1.471	1.319	40,27
Santa Maria del Camí	726	897	47,03	767	882	47,74	758	892	46,81
Santanyí	1.419	1.596	41,66	1.406	1.609	41,18	1.454	1.652	41,05
Selva	380	679	51,99	381	664	50,56	389	661	48,72
Sencelles	327	476	48,34	351	487	48,69	383	505	50,23
ses Salines	547	667	41,83	559	652	41,19	567	680	40,98
Sineu	384	682	59,16	405	682	59,08	434	693	58,52
Sóller	1.635	2.368	47,27	1.677	2.185	46,65	1.740	2.242	46,63
Son Servera	1.831	1.153	38,42	1.748	1.136	37,77	1.752	1.161	37,09
Valldemossa	236	344	46,77	241	335	46,23	242	351	45,03
Vilafranca de Bonany	387	554	58,48	403	556	59,79	371	565	59,05
Mallorca	113.250	109.451	41,95	115.065	108.707	41,82	117.294	110.120	41,32

Taula 19b. Taxa de dependència segons edat a Mallorca, 2006-2008									
	2006			2007			2008		
	0-14 anys	Més de 65 anys	Taxa de dependència	0-14 anys	Més de 65 anys	Taxa de dependència	0-14 anys	Més de 65 anys	Taxa de dependència
Alaró	801	860	51,78	847	856	51,37	861	855	49,57
Alcúdia	2.659	1.570	35,40	2.812	1.696	34,87	2.881	1.833	34,63
Algaida	560	852	48,24	607	859	47,89	699	853	47,39
Andratx	1.525	1.538	41,69	1.559	1.609	40,77	1.561	1.720	40,67
Ariany	77	241	70,98	89	236	68,57	98	242	68,14
Artà	1.053	1.266	52,57	1.078	1.271	52,75	1.107	1.296	51,02
Banyalbufar	52	110	39,51	59	111	40,38	63	110	38,11
Binissalem	1.132	990	48,75	1.217	1.016	49,19	1.276	1.044	49,26
Búger	118	264	56,09	117	264	55,95	115	265	55,39
Bunyola	899	784	43,25	980	807	44,62	1.021	836	45,82
Calvià	7.395	4.303	34,83	7.629	4.745	34,80	7.795	5.223	34,48
Campanet	341	561	56,20	346	558	54,52	356	577	55,94
Campos	1.080	1.597	47,64	1.167	1.628	46,86	1.294	1.674	46,92
Capdepera	1.572	1.440	37,36	1.558	1.410	37,49	1.618	1.503	37,49
Consell	516	451	46,54	561	452	45,24	609	470	46,23
Costitx	125	217	53,94	125	214	53,98	138	205	50,44
Deià	81	105	35,63	73	110	34,21	84	111	34,88
Escorca	11	53	26,34	11	50	26,64	10	51	28,37
Esporles	766	672	46,27	770	680	45,45	766	689	44,89
Estellencs	37	84	43,53	33	86	45,25	38	80	43,70
Felanitx	2.527	2.975	48,07	2.640	3.006	47,86	2.680	3.124	47,71
Fornalutx	105	138	51,27	100	138	49,17	102	151	52,82
Inca	4.685	3.572	43,36	4.877	3.622	42,91	5.037	3.711	42,26
Lloret de Vistalegre	155	237	51,78	163	243	52,32	179	238	50,12
Lloseta	869	778	44,18	891	773	43,46	933	783	43,56
Llubí	279	493	60,79	306	496	60,48	325	503	60,26
Llucmajor	4.866	3.782	38,04	5.140	3.977	37,82	5.435	4.186	37,77
Manacor	6.175	6.009	48,77	6.190	6.058	47,63	6.492	6.302	48,03
Mancor de la Vall	123	199	48,13	144	200	47,12	172	207	49,41
Maria de la Salut	301	538	64,44	289	518	62,66	307	528	62,97
Marratxí	5.535	2.634	37,87	5.789	2.725	37,66	5.950	2.978	38,07
Montuïri	328	624	58,62	334	628	58,06	365	626	56,37

Muro	912	1.320	49,77	932	1.367	51,76	1.006	1.384	51,20
Palma	54.261	51.549	39,30	55.304	51.925	38,87	57.378	52.914	38,53
Petra	401	610	58,34	417	635	60,63	430	637	59,64
Pollença	2.463	2.831	47,68	2.427	2.859	46,85	2.460	2.929	46,42
Porreres	594	1.077	52,60	655	1.089	52,72	708	1.098	52,11
Puigpunyent	268	264	48,41	274	261	45,84	285	279	47,04
sa Pobla	1.901	2.226	51,62	1.982	2.234	53,20	2.100	2.233	53,35
Sant Joan	226	473	60,57	213	474	58,27	240	474	57,49
Sant Llorenç des Cardassar	1.098	1.396	47,56	1.161	1.485	48,56	1.199	1.587	49,04
Santa Eugènia	233	260	52,11	245	257	50,86	257	265	50,19
Santa Margalida	1.527	1.352	39,30	1.574	1.453	39,93	1.679	1.523	40,00
Santa Maria del Camí	816	910	47,98	852	941	48,41	902	955	48,68
Santanyí	1.518	1.740	41,17	1.577	1.839	41,14	1.568	1.981	40,54
Selva	373	647	46,72	405	650	46,72	412	663	46,84
Sencelles	401	530	51,38	445	542	51,51	466	536	50,00
ses Salines	612	726	42,29	652	774	42,84	688	816	42,43
Sineu	450	702	58,15	482	717	58,52	509	745	58,49
Sóller	1.781	2.288	46,35	1.854	2.333	46,49	1.911	2.395	46,21
Son Servera	1.725	1.221	36,80	1.826	1.298	37,78	1.784	1.379	36,99
Valldemossa	245	355	45,11	244	358	43,81	236	358	42,95
Vilafranca de Bonany	401	563	59,91	414	553	58,32	456	556	57,18
Mallorca	118.954	112.977	41,50	122.436	115.086	41,18	127.041	118.681	40,92

Taula 20a. Taxa de dependència segons edat a Menorca, 2003-2005									
	2003			2004			2005		
	0-14 anys	Més de 65 anys	Taxa de dependència	0-14 anys	Més de 65 anys	Taxa de dependència	0-14 anys	Més de 65 anys	Taxa de dependència
Alaior	1.301	1.191	43,68	1.247	1.174	41,12	1.291	1.217	40,69
Ciutadella	4.165	3.286	41,50	4.197	3.321	40,52	4.341	3.451	40,63
es Castell	1.121	748	36,27	1.111	763	36,09	1.160	818	36,21
es Migjorn Gran	168	194	42,39	177	202	41,15	193	213	40,48
Ferrerries	760	456	39,56	763	453	38,95	771	464	38,82
Maó	3.906	3.993	43,48	3.999	4.020	43,31	4.229	4.096	43,04
Mercadal	512	488	37,68	524	495	36,07	573	546	35,68
Sant Lluís	823	698	41,16	853	672	39,28	947	741	40,41
Menorca	12.756	11.054	41,58	12.871	11.100	40,70	13.505	11.546	40,64

Taula 20b. Taxa de dependència segons edat a Menorca, 2006-2008									
	2006			2007			2008		
	0-14 anys	Més de 65 anys	Taxa de dependència	0-14 anys	Més de 65 anys	Taxa de dependència	0-14 anys	Més de 65 anys	Taxa de dependència
Alaior	1.329	1.261	40,83	1.373	1.247	41,25	1.406	1.304	42,19
Ciutadella	4.434	3.555	41,01	4.565	3.580	40,99	4.612	3.717	40,89
es Castell	1.155	856	36,80	1.194	904	37,93	1.180	919	37,32
es Migjorn Gran	209	232	41,53	202	236	40,56	201	254	42,64
Ferrerries	745	484	37,85	746	499	37,52	763	511	38,11
Maó	4.244	4.120	42,83	4.324	4.131	42,64	4.523	4.139	42,79
Mercadal	589	598	35,79	638	613	34,88	674	664	35,25
Sant Lluís	1.017	809	41,92	1.066	859	42,88	1.065	929	42,34
Menorca	13.722	11.915	40,83	14.108	12.069	40,86	14.424	12.437	40,96

Taula 21a. Taxa de dependència segons edat a Eivissa i Formentera, 2003-2005									
	2003			2004			2005		
	0-14 anys	Més de 65 anys	Taxa de dependència	0-14 anys	Més de 65 anys	Taxa de dependència	0-14 anys	Més de 65 anys	Taxa de dependència
Eivissa	5.760	4.091	32,49	5.792	4.112	31,86	5.877	4.167	30,67
Formentera	1.025	1.058	37,71	1.005	903	36,53	1.032	946	35,78
Sant Antoni de Portmany	2.486	2.079	35,96	2.467	2.096	35,53	2.690	2.202	36,31
Sant Joan de Labritja	615	897	47,83	595	910	48,45	619	922	46,74
Sant Josep de sa Talaia	2.651	1.725	34,46	2.636	1.735	33,59	2.716	1.828	32,84
Santa Eulària des Riu	4.002	3.028	37,22	3.937	2.877	35,84	4.003	2.965	35,27
Eivissa i Formentera	16.539	12.878	35,32	16.432	12.633	34,48	16.937	13.030	33,81

Taula 21b. Taxa de dependència segons edat a Eivissa i Formentera, 2006-2008									
	2003			2004			2005		
	0-14 anys	Més de 65 anys	Taxa de dependència	0-14 anys	Més de 65 anys	Taxa de dependència	0-14 anys	Més de 65 anys	Taxa de dependència
Eivissa	6.013	4.254	31,48	6.065	4.325	30,81	6.674	4.488	31,29
Formentera	1.107	1.001	36,04	1.097	1.077	34,68	1.151	1.160	33,81
Sant Antoni de Portmany	2.808	2.386	35,87	2.874	2.323	35,37	3.013	2.417	34,69
Sant Joan de Labritja	646	948	47,15	666	955	45,32	719	969	44,66
Sant Josep de sa Talaia	2.840	1.928	32,98	2.898	2.005	32,19	2.993	2.143	31,77
Santa Eulària des Riu	4.006	3.103	35,47	4.151	3.214	35,08	4.494	3.385	35,04
Eivissa i Formentera	17.420	13.620	34,18	17.751	13.899	33,50	19.044	14.562	33,41

3. Taxa d'Estrangeria.

Definició.

La taxa d'estrangeria indica el pes que té la població de nacionalitat estrangera sobre el total de la població empadronada.

Fonts.

INE. Revisió del padró anys 2003, 2004, 2005, 2005, 2006, 2007, 2008. Padró municipal: explotació estadística i Nomenclàtor (www.ine.es/jaxi/menu.do?type=pcaxis&path=%2Ft20%2Fe245&file=inebase&L, octubre 2009).

Metodologia.

Període: 2003-2008

Temporalitat: anual

Escala geogràfica: municipal, insular i autonòmica

A partir de les dades de les revisions del Padró 2003-2008 calculem la taxa d'estrangeria aplicant la següent fórmula:

$$\text{Taxa Estrangeria} = \frac{\text{Població de nacionalitat estrangera}}{\text{Població Total}} \times 100$$

Anàlisi i resultats.

Com a comunitat autònoma, les Illes Balears s'han caracteritzat en els darrers anys per enregistrar un creixement sostingut i accelerat de la població de nacionalitat estrangera, des dels primers anys del segle XXI, tot i que en l'anàlisi de la variació interanual s'ha de ser prudents, ja que s'hi aprecien les conseqüències dels processos de regularització d'estrangers que fan que una part de la població ja resident ara es comptabilitzi estadísticament. Així, les dades de l'any 2006 poden estar influïdes perquè aquest va ser el primer any de l'aplicació d'un nou reglament que obliga els ajuntaments a donar de baixa a tots aquells ciutadans no comunitaris i sense autorització de residència permanent que no renovaren la seva inscripció al padró després de dos anys d'estada a Espanya.

D'acord amb les estadístiques oficials, el 2008 les Illes s'enfronten al moment més expansiu del fenomen migratori (basta saber que la taxa migratòria augmenta 2,2 punts percentuals respecte el 2007), quan segons l'INE, el 20,7% de la població balear tenia nacionalitat estrangera (una de les taxes més elevades de les regions europees, superant fins i tot els índexs de moltes àrees metropolitanes espanyoles i grans ciutats d'Europa occidental) (taula 22).

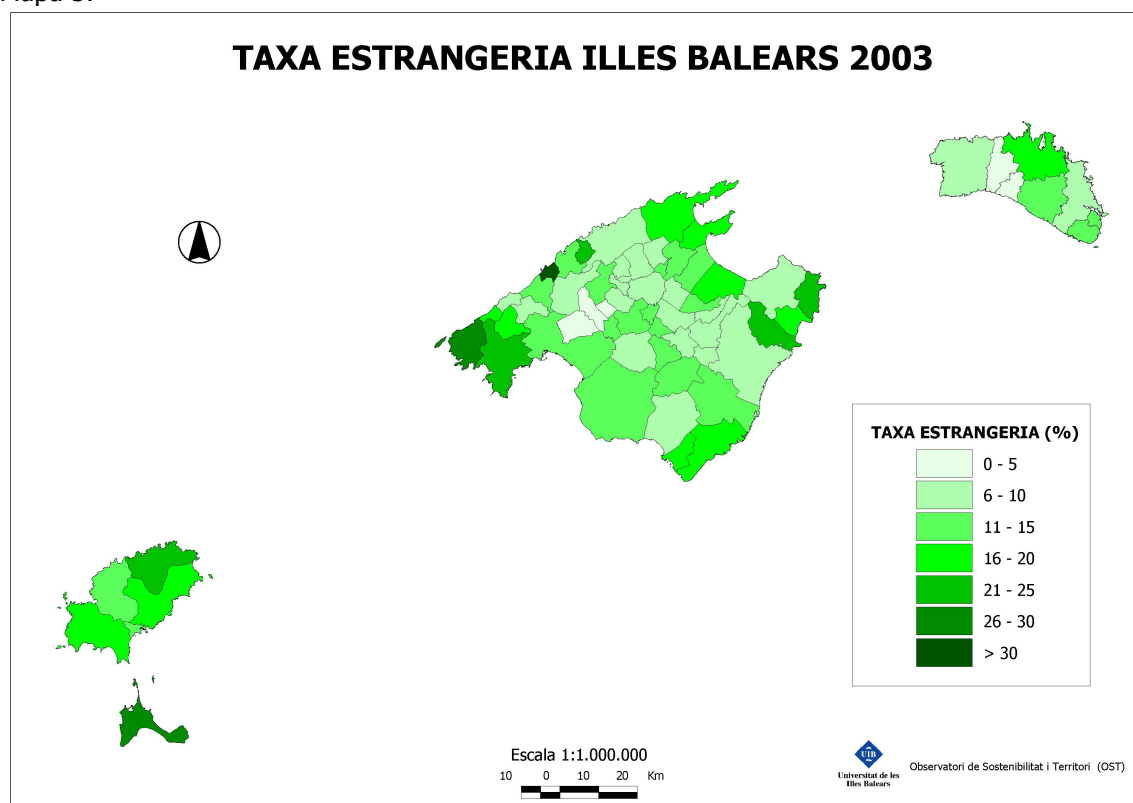
A nivell insular, Eivissa i Formentera –considerades conjuntament– com mostra la taula 23, són les illes que tenen taxes més elevades de població estrangera, en comparació amb les altres illes durant el període 2003-2008. El creixement de la taxa d'estrangeria a Eivissa i a Formentera en el transcurs d'aquest sexenni es tradueix en un percentatge d'increment del 38,05%. Destaquen en l'àmbit municipal, Sant Joan de Labritja i Formentera, on es registren les taxes més altes de les Pitiüses (>30% el 2008) i els increments més elevats al llarg d'aquest sis anys (mapes 3 i 4).

Menorca és l'illa on els valors de la taxa al llarg del sexenni 2003-2008 són més baixos (taula 24). L'any 2003 l'índex insular era del 9,6% mentre que l'any 2008 els estrangers representen el 15,3% i la mitjana d'aquest període se situa en el 13,3%. Com mostren els mapes 5 i 6, en comparació amb la variació relativa de la població estrangera empadronada a les altres illes, la població estrangera empadronada a Menorca augmenta 5,7 punts percentuals, un ritme inferior a l'augment de la població estrangera empadronada a la resta d'illes. A nivell municipal, i com a fet quasi constant en el període analitzat, destaquen pels seus alts nivells d'estrangeria els municipis "centrals" o "no capitalins" de la bicefàlica Menorca (això és, exclosos Maó i Ciutadella). Un fet aquest que, com a hipòtesi a provar, pot resultar indicatiu d'un cert predomini d'estrangeria europea resident no preferentment laboral o en tot cas relacionada amb els nous fluxos de residents de gènesi turística.

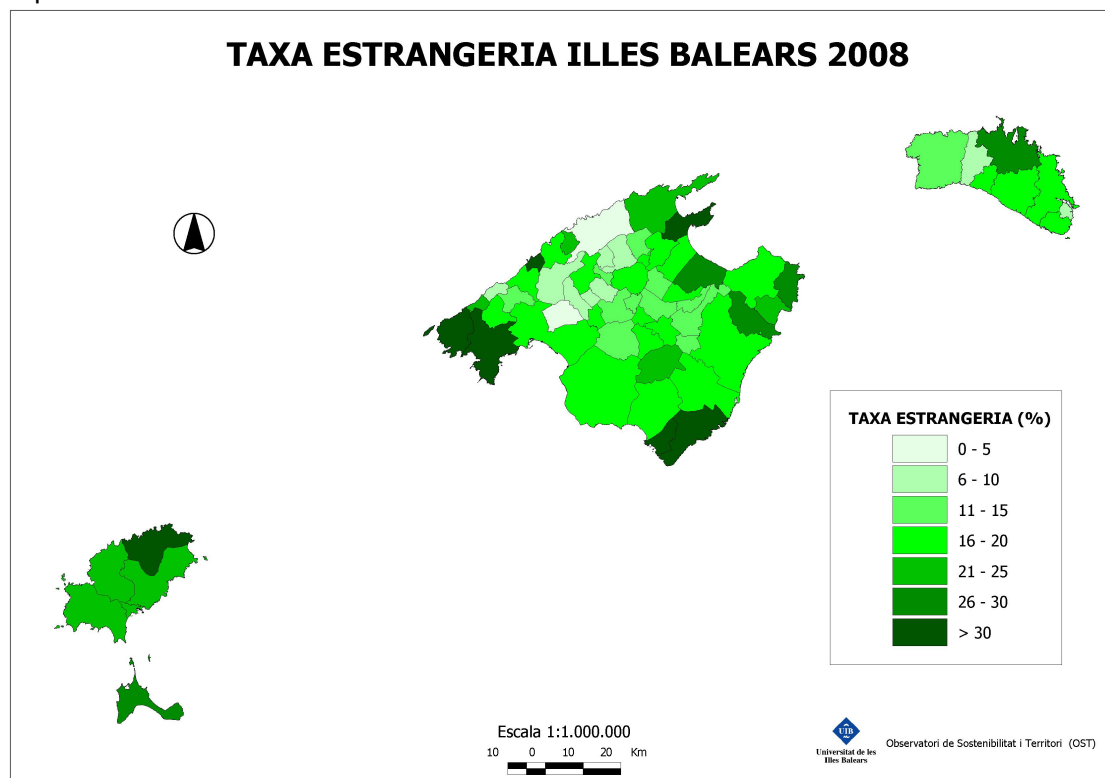
Hom pot observar a la taula 23 com Mallorca té entre els anys 2003 i 2008 el segon percentatge d'increment de la taxa d'estrangeria més alt de les illes, 58%, només superat per les Pitiüses. Dels 53 municipis, es pot observar al mapa 5, com l'any 2003 només un, Deià, presentava una taxa superior al 30% i eren tres els municipis (Marratxí, Santa Maria i Consell) els municipis amb taxes inferiors al 5%, mentre que la resta, majoritàriament presentaven una taxa amb valors d'entre el 6% i el 15%. La situació l'any 2008 és ben distinta (mapa 6), quan la gran majoria de municipis de Mallorca, inclosos els de l'interior de l'illa, presenten taxes entre l'11% i el 20% i nou amb taxes superiors al 26%.

Taula 22. Evolució de la Taxa d'Estrangeria a les Illes Balears, 2003-2008 (unitat: percentatge)						
	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Mallorca	13,02	13,49	15,49	16,36	18,2	20,56
Menorca	9,6	10,67	13,3	14,18	15,15	15,3
Eivissa	17,58	17,56	20,16	20,84	22,05	24,84
Formentera	28,2	21,65	24,21	26,01	27,46	30,86
I. Balears	13,35	13,76	15,90	16,76	18,45	20,79

Mapa 3.

Mapa 4.

Taula 23. Evolució de la Taxa d'Estrangeria a Mallorca, 2003-2008 (unitat: percentatge)						
	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Alaró	14,36	13,89	15,32	15,67	16,44	18,35
Alcúdia	20,16	20,43	23,92	25,52	28,78	31,23
Algaida	9,88	9,93	11,39	12,01	13,12	14,21
Andratx	28,28	23,26	27,27	29,60	32,12	33,92
Ariany	8,56	8,17	8,53	10,44	14,27	15,61
Artà	10,08	10,21	11,61	13,22	14,26	17,50
Banyalbufar	9,08	7,72	7,92	8,92	8,29	9,73
Binissalem	6,44	7,64	8,16	7,97	8,34	9,33
Búger	14,43	14,20	15,35	16,65	15,73	17,07
Bunyola	6,84	6,96	8,15	8,47	9,51	10,10
Calvià	24,67	24,37	26,84	29,40	32,06	35,54
Campanet	9,60	9,34	12,41	12,88	13,58	13,96
Campos	7,11	10,75	15,24	16,18	18,24	20,11
Capdepera	21,57	21,02	22,68	25,98	26,84	29,91
Consell	5,03	5,43	6,60	7,13	7,53	7,38
Costitx	15,11	14,30	15,04	12,19	12,00	14,17
Deià	33,78	30,48	35,31	36,72	35,93	41,25
Escorca	6,19	1,69	2,05	3,26	5,17	5,07
Esporles	8,03	8,23	9,60	10,54	10,47	11,18
Estellencs	18,56	18,98	21,76	23,31	20,94	21,13
Felanitx	12,22	11,57	14,08	15,91	18,27	20,41
Fornalutx	23,16	20,32	21,06	22,45	22,71	22,40
Inca	10,97	12,48	13,96	14,57	15,94	17,84
Lloret de Vistalegre	14,18	15,45	17,46	16,62	16,33	19,62
Lloseta	7,07	9,00	10,27	10,49	10,90	12,22
Llubí	7,21	6,96	9,41	10,19	11,84	13,67
Llucmajor	14,36	14,63	16,00	16,97	18,49	20,50
Manacor	10,87	12,21	14,23	15,50	17,50	19,65
Mancor de la Vall	9,03	7,18	7,76	6,86	8,19	8,46
Maria de la Salut	14,22	15,32	17,00	17,19	16,09	17,54
Marratxí	3,57	3,82	4,01	4,18	4,48	5,34

Montuïri	11,46	11,08	13,69	13,55	15,04	17,90
Muro	11,91	11,47	13,00	14,23	14,63	16,96
Palma	11,58	12,51	14,48	14,73	16,85	19,50
Petra	6,82	6,62	8,94	9,80	9,40	11,13
sa Pobla	15,29	15,60	17,90	19,59	19,29	20,51
Pollença	17,54	17,98	20,40	22,91	24,01	25,89
Porreres	11,14	10,58	13,70	17,14	18,80	21,34
Puigpunyent	18,01	15,56	17,05	18,70	19,68	19,85
ses Salines	18,12	18,21	21,56	24,61	27,72	31,15
Sant Joan	10,32	11,31	13,59	14,14	14,90	16,26
Sant Llorenç des Cardassar	23,88	24,19	26,49	27,23	28,92	30,87
Santa Eugènia	13,70	12,07	12,82	14,87	16,19	17,35
Santa Margalida	16,95	17,54	20,86	23,65	24,35	26,85
Santa Maria del Camí	5,38	5,31	6,28	6,69	8,06	8,18
Santanyí	18,81	20,55	23,63	26,66	29,70	32,43
Selva	7,33	7,36	8,24	7,62	8,09	8,66
Sencelles	12,05	10,67	11,71	11,56	12,68	14,04
Sineu	10,81	11,92	13,69	13,63	14,99	15,80
Sóller	15,29	12,54	14,38	15,26	16,96	18,87
Son Servera	16,60	15,85	18,10	19,49	21,72	24,69
Valldemossa	11,81	11,31	13,46	14,04	14,88	16,39
Vilafranca de Bonany	9,49	9,56	9,16	10,26	11,09	13,41
Mallorca	13,02	13,49	15,49	16,36	18,2	20,56

Taula 24. Evolució de la Taxa d'Estrangeria a Menorca, 2003-2008 (unitat: percentatge)						
	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Alaior	11,26	12,23	15,18	16,58	16,95	17,63
es Castell	12,20	13,22	15,63	16,05	17,64	6,05
Ciutadella	6,71	7,94	9,93	10,60	11,42	12,46
Ferrières	2,56	3,62	4,87	5,54	6,88	7,00
Maó	10,85	12,21	14,73	15,21	16,15	17,78
Mercadal	16,58	16,34	21,43	23,76	26,04	28,09
es Migjorn Gran	5,92	8,31	13,41	17,70	17,52	18,20
Sant Lluís	13,06	12,72	16,71	18,17	18,66	19,59
Menorca	9,6	10,67	13,3	14,18	15,15	15,3

Taula 25. Evolució de la Taxa d'Estrangeria a Eivissa i Formentera, 2003-2008 (unitat: percentatge)						
	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Eivissa	15,86	17,20	20,03	19,76	21,45	24,78
Formentera	28,20	21,65	24,21	26,01	27,46	30,86
Sant Antoni de Portmany	14,30	14,56	17,75	21,74	21,36	24,03
Sant Joan de Labritja	24,84	23,66	26,87	27,12	29,26	31,49
Sant Josep de Sa Talaia	18,35	18,08	19,98	20,65	21,51	23,35
Santa Eulàlia del Riu	20,60	18,72	20,94	20,87	22,51	25,37
Eivissa i Formentera	18,29	17,81	20,41	21,75	22,41	25,25

Finalment, es pot destacar la rellevància del recent fenomen de la immigració estrangera a l'Estat espanyol. Les fredes estadístiques ens indiquen que la població estrangera ha passat de 2,66 milions de persones el 2003 a 5,26 milions el 2008, és a dir, s'ha produït un increment del 97,76% (taula 27). Cal advertir que entre la població estrangera es consideren conjuntament tant els estrangers procedents dels països opulents, com aquells del Sud Global. S'ha passat d'una taxa d'estrangeria pel conjunt de l'Estat del 6,24% el 2003 a un 11,41% el 2008. Les CCAA on es registren les taxes d'estrangeria més elevades el 2008 són les de major dinamisme econòmic i molt relacionades amb el boom immobiliari i turístic espanyol. Aquestes estan encapçalades per les Illes Balears amb una taxa d'estrangeria del 20,79% i seguides per la Comunitat Valenciana (16,85%), Comunitat de Madrid (16,03%), Regió de Múrcia (15,82%) i Catalunya (14,99%) (taula 26).

Taula 26. Evolució de la Taxa d'Estrangeria a l'Estat espanyol per CA, 2003-2008 (unitat: percentatge)						
	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Andalusia	3,72	4,18	5,35	6,13	6,60	7,60
Aragó	5,03	6,21	7,63	8,25	9,59	11,67
Astúries	1,83	2,09	2,49	2,81	3,04	3,78
Illes Balears	13,35	13,76	15,90	16,76	18,45	20,79
Canàries	9,47	9,70	11,29	11,70	12,38	13,67
Cantàbria	2,49	2,95	3,65	4,20	4,68	5,71
Castella i Lleó	2,39	2,86	3,64	4,21	4,74	6,05
Castella - La Manxa	3,90	4,81	6,08	6,87	8,07	10,08
Catalunya	8,10	9,44	11,42	12,81	13,49	14,99
Com. Valenciana	9,25	10,22	12,40	13,90	14,99	16,85
Extremadura	1,67	1,87	2,34	2,53	2,68	3,22
Galícia	1,96	2,12	2,51	2,67	2,94	3,43
Com. Madrid	10,30	11,44	13,09	13,32	14,25	16,03
Múrcia	8,97	10,27	12,35	13,80	14,49	15,82
Navarra	6,70	7,42	8,41	9,21	9,23	10,48
País Basc	2,33	2,80	3,43	4,01	4,60	5,44
La Rioja	7,16	8,51	10,32	11,44	11,92	13,81
Ceuta	4,27	3,84	4,03	4,06	3,94	4,04
Melilla	9,25	8,64	4,41	5,95	7,67	9,06
Estat espanyol	6,24	7,02	8,46	9,27	10,00	11,41

Taula 27. Població estrangera a l'Estat espanyol per CA, 2003-2008 (unitat: persones)						
	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Andalusia	282.901	321.570	420.207	488.928	531.827	623.279
Aragó	61.896	77.545	96.848	105.361	124.404	154.892
Astúries	19.691	22.429	26.797	30.258	32.720	40.804
Illes Balears	126.505	131.423	156.270	167.751	190.170	223.036
Canàries	179.493	185.781	222.260	233.447	250.736	283.847
Cantàbria	13.677	16.364	20.547	23.834	26.795	33.242
Castella i Lleó	59.440	71.300	91.318	106.159	119.781	154.802
Castella - La Manxa	70.899	88.858	115.223	132.725	159.637	206.008
Catalunya	543.008	642.846	798.904	913.757	972.507	1.103.790
Com. Valenciana	413.760	464.317	581.985	668.075	732.102	847.339
Extremadura	17.885	20.066	25.341	27.467	29.210	35.315
Galícia	53.808	58.387	69.363	73.756	81.442	95.568
Com. Madrid	589.215	664.255	780.752	800.512	866.910	1.005.381
Múrcia	113.912	132.918	165.016	189.053	201.700	225.625
Navarra	38.741	43.376	49.882	55.444	55.921	65.045
País Basc	49.231	59.166	72.894	85.542	98.524	117.337
La Rioja	20.570	24.988	31.075	35.037	36.825	43.856
Ceuta	3.203	2.863	3.037	3.078	3.016	3.124
Melilla	6.333	5.874	2.891	3.982	5.327	6.472
Estat espanyol	2.664.168	3.034.326	3.730.610	4.144.166	4.519.554	5.268.762

Gràfic 6.

